

Maarfjell Sameige
Sandven 25
3656 ATRÅ

Trondheim, 31.03.2021

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2020/9993

Saksbehandler:
Arnt Hegstad

Hardangervidda nasjonalpark. Vedtak i klagesak om byggetiltak på Skvettehytta, Maarfjell Sameige.

Vi viser til klage fra Maarfjell Sameige datert 03.01.2019 og 10.05.2019. Tilsynsutvalget for Hardangervidda, Telemark oversendte klagesaken til Miljødirektoratet 10.07.2020. Tilsynsutvalget beklager at saken ved en feil ikke har blitt sendt til Miljødirektoratet tidligere.

1. Vedtak

Miljødirektoratet opprettholder vedtak truffet av Tilsynsutvalget for Hardangervidda, Telemark 27.11.2018.

Vedtaket er truffet med hjemmel i forskrift om vern av Hardangervidda nasjonalpark § 4 punkt 4.1.3.b og 4.1.3.c, jfr. forvaltningsloven § 34 fjerde ledd.

2. Kort om bakgrunnen for saken

Maarfjell Sameige har revidert sin driftsplan og har i den sammenheng søkt om sju ulike byggetiltak på Hardangervidda. En byggesak ved Sandvatn ble behandlet av Statsforvalteren. Her ble det gitt tillatelse til oppføring av ei helt ny hytte. De øvrige byggesakene er behandlet av Tilsynsutvalget for Hardangervidda.

Med unntak av Skvettehytta har Maarfjell Sameige fått tillatelse til gjennomføring av alle de omsøkte tiltakene.

Søknaden om byggetiltak ved Skvettehytta ble behandlet av tilsynsutvalget 27.11.2018, jfr. brev av 12.12.2018 til Maarfjell Sameige. Det ble gitt tillatelse til å rive deler av hytta og bygge den opp igjen med samme grunnflate. Maarfjell Sameige fikk ikke tillatelse til å utvide hytta med 5,5 m².

Vedtaket i tilsynsutvalget ble påklaget av Maarfjell Sameige 03.01.2019 og nærmere begrunnet i brev av 10.05.2019.

Begrunnelse for klagen

Maarfjell Sameige viser bl.a. til at "normen" i forvaltningsplanen ikke er bindende. Det er vist til at det i forvaltningsplanen står at "*Areal kan fråvikast i baa leier ut frå ei heilskapleg vurdering der driftsform og arealgrunnlag er vesentlege faktorar*".

Klager mener at driftsform og ressursgrunnlag er godt dokumentert gjennom driftsplanen. Det vises også til at Fylkesmannen (nå Statsforvalteren) har vurdert retningslinjene for byggesaker annerledes for Sandvatn. De mener statsforvalteren og tilsynsutvalget fortolker retningslinjene for byggesaker i forvaltningsplanen forskjellig.

Verneområdestyrets vurdering av klagen

Verneområdestyret fant ikke at klagen ga grunnlag for å endre eller oppheve eget vedtak. De viste bl.a. til at jaktområdene på Sandvasslega og Vollan er forholdvis like i areal, og at det ikke er enkelt å sammenligne ressursgrunnlag/terreng knyttet til hyttene.

Saken ble oversendt Miljødirektoratet 10.07.2020.

3. Miljødirektoratets vurderinger

Klagen er behandlet etter verneforskriften for Hardangervidda nasjonalpark, FOR-1981-04-10-4830 med senere endringer.

Vi legger til grunn at vedtaket er rettidig påklaget. Brev av 03.01.2019 må betraktes som en klage, selv om nærmere begrunnelse først ble sendt til tilsynsutvalget 10.05.2019.

Som klageinstans kan vi prøve alle sider av saken. Vi kan også ta hensyn til nye omstendigheter og forhold som ikke er tatt opp i klagen. Klageinstansen kan treffe nytt vedtak i saken eller oppheve vedtaket og sende det tilbake til underinstansen til helt eller delvis ny behandling.

Miljødirektoratet mener at saken er tilstrekkelig opplyst til at klagen kan behandles. Vi bygger bl.a. på det kunnskapsgrunnlaget som er opplyst i saken og forvaltningsplanen for Hardangervidda nasjonalpark med landskapsvernområder, jfr. naturmangfoldlovens § 8.

Formålet med Hardangervidda nasjonalpark er "å verne ein del av eit særleg verdfullt høgfjellsområde på ein slik måte at landskapet med planter, dyreliv, natur- og kulturminne og kulturmiljøet elles vert bevart, samstundes som området skal kunne nyttast for landbruk, naturvenleg friluftsliv og naturoppleving, jakt og fiske og undervisning og forskning".

Hjemmel for å vurdere denne søknaden er verneforskriftene § 4 punkt 4.1.3.b og 4.1.3.c. Vi legger til grunn at hytta i dag har et areal på 37,9 m² og at søknaden fra sameiet gjaldt riving av en bygningsdel på 11 m² (som delvis har hatt en uthusfunksjon), og oppføring av et nytt tilbygg på 16,5 m². Nytt tilbygg skulle gi plass til to soverom. Hytta har i tillegg et eget uthus på ca. 6 m².

Forvaltningsplaner er med noen unntak retningsgivende for forvaltningen. Omfattende arbeid med utarbeidelse, høring og godkjenning i Miljødirektoratet innebærer imidlertid at det skal legges stor vekt på planen når det treffes skjønnsmessige avgjørelser. Det skal med andre ord ikke være kurant å fravike de retningslinjene som står i en forvaltningsplan. Forvaltningsplanen skal være en støtte for de som forvalter verneområdene, og gi forutsigbarhet for brukerne.

Etter vår oppfatning har tilsynsutvalget gjort en nødvendig vurdering av søknaden. Tilsynsutvalget har trukket inn miljørettsprinsippene i naturmangfoldloven når det gjelder kunnskapsgrunnlag og samlet belastning. Tilsynsutvalget har ikke funnet grunnlag for å gå ut over de arealgrensene som er fastlagt i forvaltningsplanen. Det er særlig pekt på konsekvensene for villrein med økt tilrettelegging for menneskelig ferdsel. Som tilsynsutvalget skriver, er det vanskelig å vurdere de miljømessige konsekvensene av små byggetiltak, men at det er konsekvensene i sum som må vurderes.

Miljødirektoratet mener tilsynsutvalget kan vurdere denne byggesaken på selvstendig grunnlag, uavhengig av vedtaket Statsforvalteren har truffet for Sandvatn. Alle byggesaker har individuelle forskjeller hvor det må gjøres konkrete vurderinger. Vi deler tilsynsutvalgets betraktninger rundt verneformålet for nasjonalparken og betydningen av å vurdere alle verneverdiene som inngår i verneområdet. Den samlede belastningen av små gradvise endringer vil over tid kunne virke ødeleggende og motvirke verneformålet.

Verneområdene på Hardangervidda er sårbare høyfjellsøkosystem og en skal generelt være forsiktig med å gjøre bygningsmessige endringer som kan påvirke bruken av områdene.

Vi legger til grunn at tilsynsutvalget i denne saken har gjort en konkret skjønnsmessig vurdering ut fra kjennskap til lokale forhold. Vedtaket ligger også innenfor de rammene som er trukket opp i forvaltningsplanen. Miljødirektoratet finner ikke grunnlag for å overprøve de skjønnsmessige vurderingene som tilsynsutvalget har gjort i denne saken.

Klagen har ikke ført frem.

4. Klagerett

Miljødirektoratets vedtak er endelig, og dere kan ikke klage på vedtaket.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Knut Fossum
Seksjonsleder

Arnt Hegstad
fagdirektør

Kopi til:
Tilsynsutvalget for Hardangervidda, Telemark
Statsforvalteren i Vestfold og Telemark